N°. 300. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag 18 December.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BRUSSEL. — In de zitting der belgische afgevaardigden van gisteren heeft de minister van oorlog, generaal *Evain*, een ontwerp voor de ligting van 1834–1835, aangeboden, waarbij het contingent van het belgisch leger voor dat tijdperk op 110,000 behouden blijft, dewijl volgens den minister de tegenwoordige omstandigheden niet gedoogden voor als nog dit cijfer te verminderen. Het is er evenwel verre van daan, dat het effectief van het belgisch leger het vermeld cijfer zoude nabij komen.

In dezelfde zitting heeft men beraadslaagd over het nieuw artikel in het budget der middelen en wegen gevoegd, waarbij, voor het geval van mogelijken oorlog, eene verhooging van 10 additionele centimen op alle belastingen wordt gevraagd. De heeren *de Brouckere, Jullien* en *de Robaulx* konden hunne toestemming aan deze verhooging van lasten niet geven; de eerste, omdat de noodzakelijkheid van den maatregel door niets bewezen werd, de laatste omdat hij in het ministerie geen vertrouwen stelde, immers, de minister van buitenlandsche zaken was komen verzekeren, dat er in de buitenlandsche staatkunde niets veranderd was, en op den eigen stond was de minister van finantien met een wet-ontwerp voor den dag gekomen, hetwelk de gezegden van zijn ambtgenoot volkomen logenstrafte. De heeren *Rodenbach* en *Desmet* verklaarden zich voor het artikel, welks noodzakelijkheid voorts nog door den minister *d'Huart* betoogd werd; het bewind hoopte wel dat de vrede zou bewaard blijven, maar het was voorzigtig zich voorbereid te houden en het laatste oogenblik niet af te wachten, en in de maand April zou het te laat kunnen zijn de tegenwoordige aanvraag te doen. — De verdere discussie werd tot heden verschoven.

— De hertog van Orleans is gisteren morgen van Laeken naar Parijs teruggekeerd.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 97 ¼; Nap. 89; Sp. perpet. 42½, 43, 42¾; 3 pCt. 27; Bras. 78.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den December.

In de zitting der kamer van afgevaardigden werd door den heer *B. Delessert* het voorstel ontwikkeld, dat in de hoofdplaats van elk arrondissement eene spaarbank zoude worden opgerigt. De kamer heeft besloten hetzelve in overweging te nemen. Voorts heeft de commissie rapport uitgebragt over onderscheidene petitien, waaronder er slechts twee waren, die eenigzins de aandacht hebben gevestigd, de eerste, omdat daarbij de weder-intrekking der wet op de associatien gevraagd werd, de tweede omdat een veroordeelde zich aan de kamer met een verzoek om gratie had gewend. De commissie was van gevoelen dat beide ter zijde moesten worden gelegd, en wel de laatste bepaaldelijk, omdat het eene inbreuk zoude zijn op de regten bij het charter aan den koning toegekend, indien de vertegenwoordiging zich met dergelijke verzoeken mogt inlaten. De kamer dien overeenkomstig besloten hebbende, wil men zulks als een bewijs beschouwen dat de meerderheid zich mede onbevoegd zal rekenen om aan het gouvernement eenig voorstel tot eene amnestie te doen. Intusschen zijn tot dat einde in dezelfde zitting vijf verschillende propositien door de heeren *de Sade, Janvier, Sauzet, Golbérij* en *Leurand* op het bureau nedergelegd.

De prefect van politie en de procureur des konings hebben den heer *A. Carrel* vergund, aanstaanden dingsdag zijnen mede-redacteur van den *National* voor de kamer der pairs te verdedigen.

— Men wil dat bij de Russische legatie nadere instructien zijn ontvangen, om van het Fransch gouvernement de schadevergoeding te vorderen, waarop het groothertogdom Warschau, thans het Koningrijk Polen, wegens leverantien gedurende de veldtogten van 1812 en 1813 aan de Fransche legers, aanspraak kan maken. Het vorig bestuur heeft deze reclamatie immer van de hand gewezen, doch men zegt dat dezelve nu weder op 't tapijt is gebragt, en het hoofddoel uitmaakt der bijzondere zending, waarmede de prins *Lubecki* voor eenige maanden herwaarts is gekomen. Gedachte schadevergoeding zou niet minder dan 150 millioen franken bedragen.

— Te Lyon heeft men den 8sten dezer eene ongeoorloofde associatie van werklieden uiteen gedreven, en derzelver hoofden in verzekerde bewaring gesteld.

(Heden, uithoofde van den Zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 17den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn eenige verzoekschriften ingekomen, en wel van de regtbank van eersten aanleg en het stedelijk bestuur van Assen; beide zich beklagende over de voorgedragene wijzigingen in de Wet tot zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie. De commissie tot de verzoekschriften, in wier handen deze stukken worden gesteld, doet, bij monde der heeren *Tromp, van den Sta, Busman* en *van der Gronden* verslag, onder anderen op een adres der gedeputeerde staten van Drenthe, die hunne bedenkingen aanvoeren tegen de bij art. 46 en 47 van het aanhangige ontwerp tot herziening der vroegere wet van 18 April 1827, betrekkelijk de organisatie der regterlijke magt en het beleid der justitie, bij hetwelk, naar zij zeggen, de belangen van het Oude Drenthe, op eene geheel onbegrijpelijke en, naar zij vermeenen, onbillijke wijze zijn veronachtzaamd, door, ten aanzien van hetzelve, eene uitzondering op den algemeenen regel te maken en aan hetzelve te ontnemen een Provinciaal Hof, dat bij de wet van April 1827 zoowel aan Drenthe als aan de overige Provincien was verzekerd; wordende bij het bedoelde ontwerp niet eenmaal aan Drenthe eene criminele regtbank gegeven, niettegenstaande art. 183 der grondwet, boven en behalve de Provinciale Hoven, zoodanige Regtbanken veronderstelt, en men derhalve had mogen verwachten, dat, wanneer aan eene provincie een hof ontnomen werd, aan dezelve ten minste eene criminele regtbank zou zijn toegevoegd. Zij voegen er bij, dat zelfs aan de stad Assen wordt onthouden eene Regtbank van de eerste klasse, hoedanige alle overige hoofdplaatsen van Provincien ontvangen; dat wat betreft de benaming van het Hof, waaronder Drenthe, volgens het ontwerp, ressorteren zoude, deze allezins grievend en zeer vernederend is; wordende de naam van Drenthe zelfs geheel weggelaten; en dat in stede van te zeggen: hof van Groningen en Drenthe, het ontwerp alleen inhoudt: *Hof van Groningen*, even als ware Drenthe, dat in oppervlakte aanzienlijk veel grooter is dan de Provincie Groningen, niet meer aanwezig. Ten slotte wordt door de rekwestranten verklaard, dat de openbare meening in hunne Provincie zoodanig stellig is voor het behoud van eene zelfstandige regtspleging, dat zij, liever dan daarvan af te zien, de kosten dier instelling voor hare rekening zou willen nemen. Dit adres zal ter griffie worden nedergelegd, even als zes petitien van landbouwers van Groningen en van Zuid-Holland, die zich beklagen over den drukkenden toestand van den landbouw; en waarvan er sommigen eene verhooging der inkomende regten op de granen verzoeken; welke stukken ter griffie zullen worden nedergelegd en het verslag gedrukt.

Door de centrale afdeeling wordt verslag gedaan omtrent het nieuwe ontwerp tot regeling der grondbelastingen over 1835. Vele leden hebben verklaard zich met dat ontwerp thans te kunnen vereenigen, omdat de overbelasting, welke door den omslag der *f* 400,000 over de te bezwaren provincien dubbel zou hebben gedrukt, door deze voordragt weg valt, en omdat daardoor vrede en eensgezindheid zouden worden bewaard; eenige andere leden echter zouden zich tegen dezelve verklaren, indien zij zagen dat de wet geen genoegen konde geven bij die hunner geëerde medeleden, afgevaardigden uit de gewesten, waar men wel bijzonderlijk meer klaagde over te hooge taxatien, doch welke nu toch in effecte met meer dan drie millioenen aan huurwaarde zouden worden ontlast; terwijl deze leden in het onverhoopte geval, dat die provincien nu nog meenden bezwaard te zijn, voor het jaar 1835 niets dan een nieuw kadastraal een vierde wenschten ingevoerd te zien; gevoelende zij voorts, dat deze schikking, zal dezelve haar doel treffen, niet tot eenige jaren moet worden bepaald, en de woorden *en vervolgens* allezins vereischt worden. In verschillende afdeelingen heeft men de Regering bedankt voor de opoffering, die zij in dit geval wel heeft willen doen, en vermeend, dat de taak der Staats-commissie tot het werk van het kadaster door de aanneming van deze wet aanmerkelijk zal vereenvoudigd worden, omdat dezelve dan alle hare zorg zal kunnen toewijden aan de herstelling der ongelijkheden, welke in de kadastrale schattingen en toepassingen binnen elke provincie mogt worden bevonden; zijnde dit laatste punt aan de attentie der hooge Regering met de meeste bescheidenheid aanbevolen.

Van de anderen kant vinden eenige leden bezwaar in de vestiging der voorgestelde transactie, als wettelijke bestendiging der zaak voor de toekomst; komende aan hen de aftrek der *f* 400,000 bedenkelijk voor, in oogenblikken als de tegenwoordige, met vrees voor deficit, in geval die som en souffrance blijft; [illegible] van vers-

pligting om dit deficit op eene andere meer bezwarende wijze te moeten verhalen; en verlangende men de bedoeling der Regering in dit laatstgemeld opzigt, bij het wegvallen dezer inkomsten, in verhouding tot de begrooting over 1835, te kennen. Men kon niet afzijn den wensch te blijven uiten, en, even als vroeger, te blijven aandringen, dat niettemin de Regering bedacht blijve op de verlangde ontlasting ten aanzien der nieuwe ontginningen, en vertrouwde men, dat op de reclames wegens het kadaster, in toepassing binnen elke provincie en gemeente, het vereischte regt zal worden gedaan, en dat deze niet zullen worden ter zijde gelegd. Gaarne had men gezien, dat de vermindering der hoofdsom van de grondbelasting nu met plus minus *f* 400,000 voorgedragen aan alle de provincien, naar gelang van derzelver respectieve aanslagen, had mogen baten; zoodat ook die gewesten, welke nu tot de volle uitkomsten des kadasters gebragt zijn, ook in dit faveur hadden moeten deelen; oordeelende men, dat zulks beter met de ware regelen van billijkheid, dan het thans voorgestelde, zoude strooken. Tot staving van dit gevoelen haalde men aan, dat het bezwaar voor de bedoelde gewesten nu, bij het eventueel opleggen van additionele centen, nog drukkender wordt, daar deze door die gewesten nu toch altoos zullen gedragen worden op de hoofdsom van hetgeen zijlieden naar de striktheid des kadasters moeten betalen. Vermits daarenboven de aanslag der grondbelasting ook soms tot maatstaf van andere repartitien of berekeningen bij voorschotten of gedwongene leeningen genomen wordt, waarvan de laatste jaren voorbeelden genoeg opleveren, achtte men dit bezwaar van niet weinig gewigt, en vraagde men mitsdien, of de repartitie der afgetrokkene som niet in dien geest zoude kunnen ingerigt worden. Eenige leden hadden gehoopt, dat de Regering, bij de afstemming der vorige wet, zoude gekomen zijn tot een voorstel in den geest der wet op de grondbelasting voor het loopende jaar 1834. Uit alles wat men gedurende de laatste discussien heeft gehoord verkreeg men de overtuiging dat het kadaster nog niet rijp is voor eene geheele invoering. Daar men nu die invoering verlangt, had men gewild, dat men den vroeger bewandelden weg niet zoude verlaten hebben, maar met het bijbrengen van verbeteringen aan het kadaster ware voortgegaan en dit trapsgewijze verder geheel had ingevoerd. Indien de Regering deze repartitie voor 1, 2 en 3 jaren had voorgedragen, zoude men welligt in dezelve, tot bevordering van het heilzaam doel van bevrediging, hebben kunnen toestemmen, maar dat men zich thans met de woorden *en vervolgens* bezwaard acht. Het verlaten van het stelsel des kadasters achtte men te bedenkelijker door het bezwaar bij het eventueel bijvoegen van opcenten hierin gelegen. Twee leden verklaarden dat zij de wet, zoo als zij nu voorgedragen wordt, niet kunnen aannemen, omdat de belastbare waarde aan de provincie Noord-Braband aanberekend, boven het bedrag aan de overige provincien toegekend, kadastraal is opgevoerd, en de kadastrale uitkomsten niet opleveren den grondslag voor eene evenredige belastings-verdeeling. Dan niettegenstaande hunne gemoedelijke overtuiging zullen zij in het algemeen belang, en ter bevordering van eendragt, de verdeeling der grondlasten, zoo als die nu voorgedragen wordt voor 1835, niet verder bestrijden, in de veronderstelling dat de wet van 2 Januarij 1832 hare kracht blijve behouden, en men de onderwerpelijke wet met een artikel van den navolgenden inhoud aanvulle.

» De reclames der provinciale Staten tegen het bedrag der be-
» lastbare waarde aan hunne provincien kadastraal toegekend, zul-
» len worden onderzocht en door den Koning beslist. Bijaldien bij
» Koninklijke uitspraak blijke, dat de belastbare waarde van de
» eene provincie in betrekking tot de andere te hoog is opgevoerd
» geweest, zal in de volgende jaren de hoofdsom van het bedrag
» aan de overbelaste provincien aanberekend, naar dezelfde even-
» redigheid worden verminderd."

Eindelijk heeft men nog gewenscht, dat de wet slechts voor bepaalden tijd zoude worden ingevoerd, en dat de tarieven zouden worden herzien; waaromtrent door eene afdeeling is aangemerkt, dat voor zooverre hiermede bedoeld wordt eene herziening of nadere beoordeeling der tarieven, wegens welke in der tijd is gereclameerd, overeenkomstig zijner Majesteits besluit van 7 Januarij 1833, men vermeent, dat het niet twijfelachtig kan zijn, of de bij gemeld besluit ingestelde commissie zal, ook na het daarstellen dezer wet, evenzeer als vroeger, hare werkzaamheden, beoordeelingen en beslissingen voortzetten, en waarom men deze meening gaarne bijzondere vermelding wenschte. De discussien over dit ontwerp zijn bepaald op morgen, tot welkentijd d vergadering is gescheiden.

— Naar men verneemt hebben bij het onderzoek van het ontwerp van wet, nopens de ligting der nationale militie voor 1835, de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal, eenstemmig, op een lid na, alle het verlangen geuit, dat het aan de miliciens van 1826—1828 verleende verlof in een algeheel ontslag mogt worden veranderd. Eene der afdeelingen meende, dat die miliciens alsdan zich geruster aan eenig beroep konden wijden. De strijdkrachten zouden door dit verlof niet worden verminderd, daar die miliciens in de schutterij zouden vallen. Eenige leden maakten de opmerking, dat, zoo voortgaande, het leger jaarlijks met 7000 man versterkt wordt, en dit boven onze krachten is. Ook in eene andere afdeeling is aangemerkt geworden, dat, daar door het onbepaald verlof de miliciens van 1826 en 1827 in dienst bleven, het de krachten der Natie te boven ging tien ligtingen in dienst te houden. Ook vallen die miliciens in de schutterij, en vervalt voor hen alzoo, indien zij in dienst blijven, alle redenen van vrijstelling, waarop zij aanspraak mogen maken. Wederom eene andere afdeeling heeft te kennen gegeven, dat ons land niet in zoo bedenkelijken toestand verkeerde, om de geheele militie bijeen te houden. Men kan dus geene wet aannemen, waarbij geene der vroegere ligtingen ontslagen werden, en er dus een leger van 10 ligtingen op de been zou blijven. Deze afdeeling bleef derhalve bijzonder op het ontslaan der miliciens van 1826 en 1827, vooral ook uit een finantieel oogpunt, aandringen. Men moest niet alleen op bezuinigingen aandringen, maar daartoe ook de middelen aanwijzen, en het ontslaan dier vroegere ligtingen strekte daartoe. Het aangevoerde, dat het leger alsdan van deszelfs meest geoefende soldaten zou worden beroofd, is, volgens die afdeeling, ongegrond, omdat de ontslagen miliciens dadelijk in de schutterij vielen, en ten andere, omdat men, door het ontslag met 1º. Julij aanstaande te verleenen, de nieuwe lotelingen in dien tusschentijd zou kunnen oefenen. Bovendien kon er bij het ontwerp een artikel gevoegd worden, volgens hetwelk aan de ontslagen miliciens veroorloofd zou zijn, als plaatsvervangers voor de lotelingen van 1835 te dienen. Alsdan zoude men dadelijk geoefende soldaten hebben. Bij nog eene andere afdeeling is het wederregtelijke aangetoond tien ligtingen in dienst te houden; kunnende, volgens de wet van 1817 en 1818, een milicien niet langer dan vijf jaren dienen en verklaarde men geene nieuwe ligting te kunnen uitschrijven, dan tot vervanging van eene vorige.

Alverder is in de afdeelingen aangemerkt geworden, dat het kontingent van een man op de 300 zielen te hoog is; dat hierdoor alle personen, die geene reden tot vrijstelling hebben, in dienst vallen; en dat dit op den duur te drukkend voor de bevolking is. Eene der afdeelingen wilde het kontingent van 1 op de 500 man bepaald hebben.

Men heeft tevens aangedrongen op het met verlof naar huis zenden der artilleristen en den staf der bataillons bij de schutterij; alsmede dat aan de broeders van de vrijwilligers, die met onbepaald verlof zijn, geene vrijstelling mogt ontzegd worden, daar hunne broeders zich toch alsnog in werkelijken dienst bevinden al zijn zij met onbepaald verlof naar huis gezonden. Ten slotte heeft men opmerkzaam gemaakt op de groote kosten welke er gemaakt worden, door bij de mobiele schutterij van 1833 en 1834 al de leden geheel van kleedingstukken te voorzien, ofschoon zij dadelijk naar huis terugkeeren.

Dezer dagen worden de antwoorden der Regering op die bedenkingen te gemoet gezien.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje*, zal vrijdag van 's Gravenhage naar het hoofdkwartier te Tilburg vertrekken.

— Men leest in een onzer geachtste bladen het volgende: » Naar men verneemt, moet dezer dagen zijn geraadpleegd in den raad van den waterstaat over een ontwerp tot afsluiting van de Maas, en tot den aanleg van een dok voor Rotterdam; en ter afsluiting van de Maas in de nabijheid van de vesting Grave, ten einde, des gevorderd, den grond tusschen dezelve en 's Hertogenbosch te kunnen inunderen.

— Vrijdag ll. is van Neuzen ter reede van Vlissingen en vervolgens in de dokhaven aldaar binnen gekomen Zr. Ms. fragat *Euridice*, kommandant *Courier dit Dubicart*.

— Volgens berigt uit Berlijn is Z. Exc. de Nederlandsche luitenant-generaal en opper-gezagvoerder der troepen in de provincie Zeeland, *de Cock*, den 11den december van een uitstapje naar Pommeren in de pruissische hoofdstad terug gekomen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den December.

Z. M. de Koning van Beijeren heeft, den 9den, Z. D. den hertog *von Leuchtenberg*, bij gelegenheid van diens 24sten verjaardag, de orde van *St. Hubert* toegezonden.

— Met het aanstaande nieuwejaar zal er weder een geheel bataillon vrijwilligers uit Beijeren naar Griekenland vertrekken.

— De berigten uit Konstantinopel zijn dikwerf tegenstrijdig. Terwijl een der correspondenten van de *Augsburgsche Zeitung* slechts voor een paar dagen meldde, dat alles tot vrede gestemd was, vindt men thans in hetzelfde dagblad een bijzonder berigt, mede van den 18den november gedagteekend, dat aldus luidt:

» Men had gehoopt, dat de rust in Syrie hersteld en de gisting aldaar bedaard was; maar volgens de laatste berigten is dat gewest schier geheel weder in opstand. In de eerste helft van october barstte een oproer te Aleppo uit, alwaar de ondragelijke verdrukkingen de verbittering des volks ten top gevoerd hadden; na eenige bloedige gevechten werd deze opstand gedempt, waarop een groot aantal ingezetenen ter dood gebragt werden. Bijna te gelijker tijd ontstond er een oproer te Beirut, hetwelk slechts met moeite gestild kon worden, en waarbij de Egijptenaren veel volk verloren. Eenige dagen later stond de geheele bevolking van den Kesroan (een zijtak van den Libanon) op, en dreigde aan de Arabische troepen hunne onderlinge gemeenschap af te snijden, hetgeen ook zou geschied zijn, zoo de Emir der Drusen den Egyptenaren geen bijstand verleend en de opstandelingen verslagen had. De magt der Egijptenaren, met die der Drusen vereenigd, bestond uit 14000 man, maar zij hebben sedert nog 5000 man versterking ontvangen.

» Op de eerste tijding van deze voorvallen heeft *Reschid*-pacha het noodig geacht, zijn leger aan de grenzen van Adana bijeen te trekken en maatregelen te nemen, die eene spoedige uitbarsting der vijandelijkheden deden vermoeden. Hieruit is waarschijnlijk het gerucht ontstaan, dat hij de grenzen overschreden en *Ibrahim* aangetast zoude hebben. Dit was echter niet het geval; maar de beide legers staan tegenover elkander en kunnen elk oogenblik handgemeen worden, vooral zoo het aan *Ibrahim* niet gelukt den geest van tegenstand, die zich in Syrie meer en meer verspreidt, te onderdrukken.

» Men kan dus nagaan hoe ongerust men hier wegens het behoud des Vredes is. Het overvoeren van troepen naar Azie wordt ook weder met meer ijver voortgezet, en er moest met den meesten spoed eene geregelde estafette-dienst tusschen hier en het hoofdkwartier van *Reschid* pacha daargesteld worden, opdat de Sultan spoedig van alles onderrigt zoude worden. Ook spreekt men van het uitrusten van verscheiden oorlogschepen, die bestemd zouden zijn, om langs de kusten van Klein-Azie te kruisen, alwaar men Egyptische oorlogschepen wil gezien hebben.

» Van de zijde van Frankrijk is *Mehemed*-ali gewaarschuwd geworden om zijn gedrag jegens den Sultan te veranderen, en aan *Ibrahims* dwingelandij in Syrie een einde te maken, maar het schijnt dat de vertogen van den Franschen konsul te Alexandrie vruchteloos zijn gebleven, daar de Syriers steeds met evenveel wreedheid vervolgd worden en *Ibrahim*-pacha eene dreigende stelling aan den Taurus heeft ingenomen. Wij zijn dus op hetzelfde punt als voor eenige maanden, en het zal van de gebeurtenissen in Syrie en van den wil der groote Mogendheden afhangen, of het Oosten nog lang in dezen ondragelijken staat van spanning moet blijven, dan wel of de wapenen tusschen den Sultan en *Mehemed* zullen beslissen.

» Alhier is de pest zeer verminderd, maar in verscheiden streken van Azie heerscht zij met groote hevigheid. Ook bij de troepen van *Ibrahim* heeft die ziekte zich geopenbaard."

— Het Grieksch dagblad *Soter*, van den 25sten October, deelt het koninklijk dekreet mede, waarbij de residentie met den eersten December naar Athene wordt verlegd, en dit de hoofdstad van het koningrijk wordt.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In ons n°. van 27 November is melding gemaakt van eene door zekeren Rochholz gedane beschuldiging van Letterkundige bedriegerij tegen den bekenden Paedagoog von Fellenberg van *Hofwijl* en tevens het verlangen te kennen gegeven naar de verantwoording van den beschuldigde. » Deze verantwoording is thans verschenen, en komt hierop neder. » De genoemde Rochholz werd in Junij 1833 aan von Fellenberg aanbevolen, als een ongelukkig jong mensch, die een beter lot verdiende. Hij werd in *Hofwijl* gastvrij ontvangen, en kreeg, ten einde hem nuttig bezig te houden, de taak, om het denkbeeld, 't welk met de inrigtingen van *Hofwijl* beoogd wordt, in 't licht te stellen, en, met vermijding van allen persoonlijken lof, te ontvouwen, wat tot bereiking van dat doel, reeds verrigt is. Daartoe werden hem, mondeling en schriftelijk, alle mogelijke inlichtingen gegeven, en voor zijnen arbeid ontving hij voortdurend onderhoud, een geldelijk inkomen en de toezegging van de voordeelen, welke de uitgaaf van zijn werk zou kunnen opleveren. Zoo ontstonden *de Gesprekken over Fellenberg en zijnen tijd*, welke aan laatstgenoemden overhandigd zijnde, in geenen deele aan het oogmerk en de voorwaarde voldeden, en alzoo ter uitgave niet geschikt werden geoordeeld. Rochholz, hierover verstoord, verliet *Hofwijl*, en liet tegen von Fellenberg eenen geregtelijken eisch doen ter uitgaaf der *Gesprekken*. Deze gaf ze nu uit, met een voorberigt, waarin hij zich verontschuldigde over den persoonlijken lof, welke in het boekje hem wordt toegezwaaid. Hiertegen nu heeft Rochholz de bovengemelde beschuldigende verklaring gedaan, omdat hij ongaarne lofspraken uit zijne eigene pen, geleid in 't licht ziet gegeven, ten aanzien van den man, dien hij later met smaad behandeld heeft. De eisch van Rochholz tot in beslag nemen van het werk, als een Falsum, is hem dan ook door den regter ontzegd, en het crimineel proces, 't welk hij verklaarde aan von Fellenberg te hebben aangedaan, doch waarvan geen woord waar is, is veranderd in eene actie van injurie van laatstgenoemden tegen zijnen onedelen aanvaller. — Omtrent de nieuwe zonnevlekken, welke door een Sterrekundige te *Breslau* zijn waargenomen [zie ons n°. van ll. Zondag en Maandag] zijn ook door den bekenden Sterrekundige Stark te *Augsburg* waarnemingen gedaan, gelijk deze in de *Augsburgsche Zeitung* berigt heeft. — In eene der voorsteden van *Munchen*, welke stad bij voortduring door bouw- en schilderkunst verfraaid wordt, is men bezig eene kerk te bouwen, waarin vijftien beschilderde vensterramen zullen geplaatst worden. Deze in 't groot genomene proeven van hedendaagsche glasschildering worden in de Porcelein-fabrijk te *Munchen* uitgevoerd. — Te *Brunswijk* is door Professor Marx een toestel tot waarneming van het Aard-magnetismus, gelijk aan dien te *Göttingen*, in werking gebragt, en de zwevende magneetnaalden zijn gelijktijdig op beide plaatsen, te *Göttingen* door den Hofraad Gauss, op den 1 en 2 November, des avonds van 8 tot 10 uren, waargenomen. De uitkomst der beide waarnemingen was volkomen gelijk. Op den eersten dag heeft zich de magneetnaald als gewoonlijk bewogen, en is in de twee uren van hare gemiddelde rigting naauwlijks meer dan eene minuut afgeweken. Maar den volgenden dag, des Zondags, is zij van den beginne af zeer onrustig geweest, en is, even na negen uur, even als door een stoot of schok, 22 minuten van hare rigting afgeweken.

Frankrijk. — In ons n°. van ll. Zondag en Maandag is berigt gegeven van de voorgenomene reis naar de Middellandsche Zee van het Hoofd van de zoogenoemde *Coterie Dramatique*, Al. Dumas, op een van Staatswege uitgerust schip; thans leest men, dat Dumas, in gemeenschap met Jules Janin en Lecomte, een werk zal uitgeven, getiteld: *la Mediterranée et ses Côtes*, waarvan de eerste onkosten op 300,000 franken berekend zijn. De landschapschilder Jadin zal voor dit werk teekeningen vervaardigen, welke vervolgens naar *Londen* zullen gezonden worden, om door Engelsche graveurs te worden in 't koper gebragt. Dumas en Lecomte zijn nog slechts te *Avignon* en reeds bezig om de bouwstoffen tot hun werk bijeen te brengen. — De Schilder Ingres, die zich in *Frankrijk* eene groote vermaardheid heeft verworven, staat op zijn vertrek naar *Rome*, om het bestuur op zich te nemen van de aldaar gevestigde Fransche Schilderschool. Men zegt, dat een groot aantal jongelieden, zijne kweekelingen, besloten hebben hunnen meester te volgen, om zoo doende eene nieuwe Schilderschool, de school der *Ingristen* te stichten. Ingres, namelijk, is iemand die eenen eigenaardigen smaak heeft in het vak der schilderkunst, en zoo wel afkeerig is van de Romantische school van Delacroix, als van de school van David. Hij erkent bijna geene andere schoonheid in de kunst, dan die van de oude Florentijnsche meesters, verwerpt volstrektelijk de manieren van Correggio, Titiaan, Paul Veronese, Rembrandt, en ziet in 't bijzonder op Rubbens met zoo groote verachting neer, dat hij hem eenen *gemeenen kladder* noemt, en onlangs zich niet ontzien heeft te verklaren, dat, zoo hij toen geleefd had, hij Rubbens met eigene handen, als een kunstbederver en een ongeluk voor de maatschappij zou geworgd hebben. Op eene prachtige vaas, dezer dagen aan Ingres door zijne leerlingen geschonken, stonden dan ook alleen de namen: *Raphaël*, *Michel-Angelo*, *Poussin*. — De Akademie der Wetenschappen te *Parijs* heeft de aanzienlijke som van *tienduizend franken*, in het volgende jaar toe te wijzen, uitgeloofd voor de beste behandeling van het volgende geneeskundige onderwerp: » *Déterminer quelles sont les altérations des organes dans* » *les maladies désignées sous le nom de fièvres continues; quels sont* » *les rapports qui existent entre les symptomes de ces maladies et les* » *altérations observées; insister sur les vues thérapeutiques, qui se* » *déduisent de ces rapports.*"

Nederlanden. — Onder den titel van *Mengelingen en Fragmenten* is bij Immerzeel te *Amsterdam* in 't licht gekomen, een bundel opstellen van verschillenden inhoud, en uittreksels uit brieven van den beroemden Bilderdijk. Men vindt hier veel, 't welk ter betere kennis van Bilderdijks oorspronkelijke en bijzondere denkwijze en karakter strekken kan, terwijl afwisseling van onderwerp het boek tot eene aangename lectuur maakt. Achteraan is een, naar de teekening van Bilderdijk gegraveerde brief in beeldspraak geplaatst, waarvan de ontcijfering de scherpzinnigheid der liefhebbers van dergelijke aardigheden, aangenaam kan bezig houden. Terwijl juist gelijktijdig bij ons een beroemd geleerde en een geacht Schrijver de leerwijze van Sokrates onder ons trachten te doen herleven, is het niet onaardig, tevens als een staaltje van de hoogst overdrevene uitdrukkingen, waarin Bilderdijk zijne denkwijze gewoon was voor te dragen, hem in den aangekondigden bundel aan eenen vriend, die hem zeide, dat hij wel veel tegen Sokrates scheen te hebben, het volgende te hooren antwoorden: » Minder tegen hem, dan tegen hen die hem altijd » in den mond hebben, en ten afgod maken. Ik heb niets tegen onzen » druiloor, die aan de deur van den tuinman ligt; en ik roem zijn ge» trouwheid. Maar die mij zijn geblaf voor den nachtegaalzang wil op» dringen, en hem om dien zang in een kooitje aan den muur van mijn » eetzaal gaat ophangen, dien jaag ik met den hond de deur uit."

V. HOOFDSTUK. Uitgestrektheid der lijnen, die een post of stelling insluiten; benoodigde ruimten; schietgaten in muren en houten wanden; algemeene gegevens, bij het bestemmen der afmetingen van de werken in aanmerking komende.

VI. HOOFDSTUK. Profil der Veldverschansingen; mitsgaders het profileren, afsteken en omgraven der Veldwerken.

VII. HOOFDSTUK. Aarden- en zoden-werken; fascinen en worsten; schanskorven; rolkorven; horden; aard- en wolzakken.

VIII. HOOFDSTUK. Beletselen, als: de palissaden; tamboers; stormpalen; barrièren en klinketten; slagboomen; verhakkingen; wolfskuilen; vriesche-ruiters; voetangels; eggen en versperringen.

IX. HOOFDSTUK. Inundatiën en mijnen.

X. HOOFDSTUK. Oprillen; barbetten; walgangen; embrasuren; beddingen; schouder- en rugweren; traversen en bonnetteringen.

XI. HOOFDSTUK. Kort overzigt, betrekkelijk de voornaamste batterijen, munitie- en buskruid-magazijntjes, kapluifels, enz.

XII. HOOFDSTUK. Algemeen overzigt, betrekkelijk de uitwerking van het geschut- en geweervuur, ter bepaling der vereischte dikte voor de dekkings-ligchamen en tot het geven der voordeeligste leiding, afmetingen en konstruktie aan de werken.

XIII. HOOFDSTUK. Over den aanval en de verdediging van Veldverschansingen en Vestingen.

XIV. HOOFDSTUK. *Militaire bruggen.* 1°. Algemeen overzigt, voordeeligste overgangs-punten en voorloopige verkenningen. 2°. Bepalingen; draagvermogen; voorzorgen; verankering; inhoud; zwaartepunten; beweging der gier-bruggen; formulen voor ketting- en touwbruggen; sterkte en afmetingen van voorname touwen; knoopen; splitsen. 3°. Werkdadig gebruik der belangrijkste overgangs-middelen, als: de schip-, ponton-, vlot-, paal-, schraag- en touwbruggen; de rol- en nood-bruggen; het herstellen van vernielde bruggen, steenen bogen; het doortrekken van wadden.

AANHANGSEL, bevattende: Opgaven, aanteekeningen, gegevens, formulen, afmetingen, bepalingen, enz., tot herinnering.

Het bovenstaande Werk zal worden uitgegeven bij de Boekhandelaars BROESE & COMP., te *Breda*, in één deel, in zakformaat, groot ruim 700 pagina's druks, met een aantal ophelderende Tabellen, zijnde de prijs van hetzelve bepaald op *f* 4,60.

Beursprijs der Effecten, ter Amsterdam.

DINGSDAG, *den 16den December.*

Nederland. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h.u.
Werk. Schuld 2½	53 15/16	54	53 15/16
dito dito 5	99 15/16	100	99 15/16
Uitgestel. dito.	1 25/128	1 3/16	
Kansbill. dito.	23 11/16	23 3/4	23 3/4
Amort. Synd. 4½	92 1/2		
Dito dito 3½	75 1/2		
Schatkistbill. 6	100		
Oorlogslast. . 5			
Leening 1831. 6			
Hand.-Maats. 4½	102 1/2	102 5/8	
FRANKRIJK.			
Ins. Grooth. 3	78 1/4	78 3/8	78 1/4
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certific. Amst. 5	43 9/16	43 1/2	43 9/16
Dito *f* 1000. . 3	26 7/8	27 1/4	26 7/8
Uitg. 3 pc. Sch. 5	14 7/8	15	[illegible]
Cort. B. Lond. 5	39 1/2	39 7/8	39 3/4
NAPELS.			
Certific. *L&B.* 5			
Dito *Falc.&C.* 5	90		
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1828. 5	103 5/8		
Dito 1829. . 5	103 3/4		

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h.u.
Cert. dito 1834. 5	98 1/4		
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5	98 1/4		
Ins. in Assig. 6	67 3/16		
Certific. dito. 6	67 1/2		
POLEN.			
Aand. L. fl. 300	122		
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	107 3/4	108	
Neg. L. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. *f* 100.			
Dito dito » 250. 4			
Metalliek. . . . 5	98 3/4		98 13/16
Dito L. gen. . . 5			
Dito. 2½	53		
Obl. *Goll&C.* 5			
[illegible]			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.			
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotsch.* 5	78 3/4	78 3/4	
GRIEKSCHE			
Dito te Lond. 5			

. Bij het *Regiment Kurassiers No. 9* eenige TROMPETTERS-PLAATSEN vakant zijnde, zoo kunnen diegenen, welke de [illegible], als *TROMPETTER* [illegible] bij den Kommanderenden Officier van voornoemd Regiment, te Etten, zich engageren.

B. TILENIUS, te *Stadlohn*,

rekommandeert zich tot het leveren van alle soorten van nieuwmodisch gegoten moderne KAGCHELS, waaronder zijn *Circuleer-Kagchels*, naar den laatsten smaak, met Glazen Deurtjes, waardoor het branden van het vuur te zien is; alsmede allerhande soorten van bijzonder nuttige en fraaije IJZEREN-KOOK-MACHINES, van 3 tot 25 gaten, met al derzelver toebehooren, waarin ook zijn [illegible] de groote van 2 tot 14 Emmers, wordende met eene Kraan afgetapt en met ordinair Hout, Turf of Kolenvuur gestookt; ook hebben zij het bijzondere nut, dat in Keukens, alwaar het rookt, de rook niet den minsten hinder meer veroorzaakt, waarvoor gegarandeerd wordt. Verder levert hij alle soorten van Gepolijste VIJZELS voor Apotheken, WATERPIJPEN van 2 palmen en 3 duimen, tot 2 ellen en 8 palmen lang, en van 5 tot 62 duimen wijd. Hij verzoekt degenen, welke tot bovengemelde goederen genegen zijn, hun adres of hunne brieven te willen bezorgen, den 18 en 19den dezer te Breda, bij G. VAN ALPHEN, in *de Kraan*, den 20sten te Tilburg bij DONDERS, den 21 en 22sten te 's Hertogenbosch bij VOGELPOEL in *de Drie Paauwen*, den 23sten te Gorinchem bij VAN ALPHEN, zullende bovengemelde zich aldan met de Modellen, die in het klein zijn, bij Hun-Edele vervoegen.

Uit de Hand te Koop:

Eene HEERENHUIZINGE, staande op den aangenaamsten stand binnen de stad Oosterhout bij Breda, in de nabijheid van de Roomsche en Hervormde Kerken, Visch-, Groen- en andere Markten, voorzien van drie ruime Beneden-Kamers, waarvan twee geplafoneerd, één Kantoortje, drie Boven-Kamertjes, ruime Droogzolder, Keuken, Waschhuis met ingemetselde Waschketel, Schuurtje, Kelders, beste Welpomp, Regenbak, Bleekveld en Tuin met Vruchtgevende Boomen, beide vrij in dezelfs muren gelegen; voorzien van alle Gerieven en mede zeer geschikt voor Affaires. Adres bij den ondergeteekende

Brieven *franko.* J. VAN BERCHEM, *Gep. Kapt.*

De DIENST met de STOOMBOOT van *ROTTERDAM*, op den *MOERDIJK* zal, vermits het de voor hem langrijke reparatiën, na den 16den dezer voor dit saizoen worden gestaakt; omtrent van de hervatting der vaart het Geëerd Publiek in tijds worden kennis gegeven.

OMNIBUS.

JOURNAL MENSUEL DE LITTÉRATURE, DES FAITS POLITIQUES, DES THÉATRES ET DES MODES AVEC GRAVURES COLORIÉES.

(Planches des meilleurs journaux des modes de Paris.)

Prix, *Franc de port: Pour toute la Hollande. Pour six mois fl. 6. pour un an fl. 10. Pour les pays étrangers. Pour six mois fl. 7. pour un an fl. 12. Tout abonnement pris directement au bureau du Journal et soldé d'avance ne se payera que: pour six mois fl. 5. pour un an fl. 9.*

AVIS ESSENTIEL.

Il ne sera confectionné que le nombre d'exemplaires nécessaire, pour servir les abonnés qui auront souscrit avant le 10 Janvier 1835. Cette disposition s'explique par l'article MODE.

Les abonnés recevront du 1er au 5 de chaque mois un volume, format très-grand in 8°., sur papier velin, avec enveloppe ornée.

Contenant:

1°. Tout ce que la littérature ancienne et moderne offre de beau, d'instructif et d'agréable.

2°. Des anecdotes historiques, contemporaines et autres choses dans les meilleurs auteurs.

3°. Résumé des événemens réels du monde politique durant le mois écoulé.

4°. Quatre gravures, deux pour hommes et deux pour dames, qui établiront, sur deux planches in 8°., pour les deux sexes la mode la plus suivie pour chaque mois avec la description des détails.

5°. La Revue des Théatres.

6°. Des Variétés.

On s'abonne, à la Haye à L'ADMINISTRATION GÉNÉRALE DE L'OMNIBUS, BUITENHOF, K, n°. 95, chez l'éditeur J. P. BERKMAN, Hz. et chez tous les Libraires et Directeurs de Postes du Royaume et des pays étrangers.

NB. *Le premier numéro paraîtra en Janvier, en conséquence et pour être servi ponctuellement, on est prié de faire parvenir les noms et domiciles des abonnés avant le 10 Janvier 1835, à L'ADMINISTRATION de L'OMNIBUS.*

. Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN EN ZOON te Zalt-Bommel, is op heden van de Pers gekomen en alom verzonden:

REIS RONDOM DE WERELD, door de Zeeën van Indië en China, uitgevoerd met Zr. Ms. Korvet van Oorlog *la Favorite*, gedurende de jaren 1830, 1831 en 1832, onder bevel van den Fregat-Kapitein C. P. T. LA PLACE, uitgegeven op last van den Vice-Admiraal Graaf DE RIGNY, Minister van Marine en Koloniën, uit het Fransch vertaald, met zeer fraaije Kaart en Platen, in gr. 8°. 1ste Deel . . . . *f* 3,90.

Naauwelijks zag deze alleszins belangrijke Reis in Frankrijk het licht, of dezelve werd al spoedig in Duitschland vertaald, en met den meest mogelijken bijval ontvangen, getuige de allergunstigste recensie in de LEIPSIGER LITERATUR ZEITUNG *van* 1833; *ook in de* REVUE BRITTANNIQUE *van* 1834, *werd dezelve niet minder goed gerecenseerd. Uitgevers twijfelen daarom niet, of deze belangrijke als nieuwe Reis, zal ook hoogst welkom in ons Vaderland zijn.*

DE LEIDSMAN DER JEUGD.

De Uitgevers van dit werkje verzoeken hunne Correspondenten voor of op den 25sten dezer het getal met de namen hunner Inteekenaren op te geven, zullende met Primo January het 2de Stukje alleen aan Inteekenaren worden verzonden en de uitgave als dan geregeld voortgang hebben.

De Inteekening blijft tot opgemeld tijdstip steeds opengesteld bij de Uitgevers dezer.

M. WESTERMAN & ZOON.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.